

SCI-CONF.COM.UA

PERSPECTIVES OF CONTEMPORARY SCIENCE: THEORY AND PRACTICE

**PROCEEDINGS OF II INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
APRIL 1-3, 2024**

**LVIV
2024**

PERSPECTIVES OF CONTEMPORARY SCIENCE: THEORY AND PRACTICE

Proceedings of II International Scientific and Practical Conference

Lviv, Ukraine

1-3 April 2024

Lviv, Ukraine

2024

UDC 001.1

The 2nd International scientific and practical conference “Perspectives of contemporary science: theory and practice” (April 1-3, 2024) SPC “Sci-conf.com.ua”, Lviv, Ukraine. 2024. 1173 p.

ISBN 978-966-8219-88-7

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Perspectives of contemporary science: theory and practice. Proceedings of the 2nd International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Lviv, Ukraine. 2024. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/ii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-perspectives-of-contemporary-science-theory-and-practice-1-3-04-2024-lviv-ukrayina-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: lviv@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2024 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2024 Authors of the articles

PHILOSOPHICAL SCIENCES

163. *Борканюк А. Б., Шульмін С. О.* 844
ФОРМУВАННЯ ПАРАДИГМИ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ В
УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ
164. *Грабовська І. М.* 850
ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ СПРАВЕДЛИВОСТІ ЯК ЧИННИК
ЗГУРТУВАННЯ УКРАЇНЦІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ З РОСІЙСЬКИМ
АГРЕСОРОМ
165. *Грех В. І.* 855
ЗБИРАЧ НАЙПРЕКРАСНІШИХ СЛІВ З ЛУГУ
БОЖЕСТВЕННОГО ПИСАННЯ – АГАПІЙ (АФАНАСІЙ ЛАНД)
166. *Тішко Л. В.* 862
МИСЛЕННЯ У ДОГМІ РІЗНИХ ФІЛОСОФСЬКИХ СИСТЕМ

ECONOMIC SCIENCES

167. *Bukhareva A. O.* 865
DEVELOPMENT OF MARKETING IN UKRAINE IN RECENT
YEARS
168. *Kakhaber Tsimintia* 868
THE MAIN DIRECTIONS OF TEACHING "FUNDAMENTALS OF
ECONOMIC RESEARCH"
169. *Божко Т. В., Шапошнікова В. В.* 871
ТРЕНДИ РОЗВИТКУ РИНКУ БОРОШНА В УКРАЇНІ В УМОВАХ
ВІЙНИ
170. *Ворошилова Г. О., Старостіна А. Л.* 875
ЯКІСТЬ І КУЛЬТУРА ОБСЛУГОВУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ
171. *Грабовська А. А.* 879
ЦИФРОВИЙ МАРКЕТИНГ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА РИЗИКИ
172. *Драчук Ю. З., Сав'юк Л. О.* 886
НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ
СВІТОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА
ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ
173. *Жуляєв В.* 892
ІДЕНТИЧНІСТЬ ЦИФРОВОГО СУБ'ЄКТА В КОНТЕКСТІ
ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ
174. *Козьмук Н. І., Мисяк Р. В.* 898
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
НА ПІДПРИЄМСТВІ
175. *Крикун О. О., Донець М. Е.* 902
ЧИННИКИ ТА УМОВИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ
ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ

МИСЛЕННЯ У ДОГМІ РІЗНИХ ФІЛОСОФСЬКИХ СИСТЕМ

Тішко Лілія Володимирівна

к.і.н., доцент, доцент кафедри філософії, соціології та історії
Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Вступ Мислення є необхідною здатністю людини для виживання. Крім того, у призмі філософського світобачення, це запорука свободи, а не лише основа суспільного прогресу. Тому цілком зрозумілим стає те, чому саме мислення є центральною темою для вивчення у багатьох мислителів різних поколінь.

Ціль роботи Дослідити розуміння поняття «мислення» у догмі різних філософських систем.

Результати та обговорення Мислення є фундаментальним поняттям у концептуальних системах знання філософів минулого та сьогодення. Ще в античній філософії відбувається відділення мислення від чуттєвого пізнання. Так, Парменід та Геракліт розрізняли в результатах мислення думку як вираження буденної свідомості та істину як незалежну від особливостей людини осягнення загальних законів світобудови.

Вже у період середньої класики античної філософії усвідомлення власного незнання стало найпершою передумовою занурення у стихію мислення. На особливу увагу заслуговує відомий вислів Сократа «Пізнай самого себе!», що звучить як імператив, виконання якого вже всупереч всьому спрямовує до мислення. [1; С. 82]

Аристотель взагалі вважав мислення частиною душі, що має специфічну здатність розмірковувати, осягати думкою світ і самого себе. Натомість у концептуальних системах філософів Нового часу – Джона Локка, Френсіса Бекона, Девіда Юма – мисленням вважалася діяльність, що спрямована на пізнання та практичні дії. Основними проявами діяльності мислення цього часу були уява, рефлексія, відчуття, споглядання.

Навіть в епоху Середньовіччя, де основними методами пізнання

виступали віра та інтуїція, деякі мудреці серйозно замислювалися над важливістю раціонального підходу в осмисленні наявних фактів буття. Так арабський мислитель Ібн Рушд (латинізована форма ім'я Аверроес) розділяв людей на три категорії: тих, кого легко переконати риторичними аргументами; тих, хто відкритий для діалектичних доказів і, нарешті, тих, кого не може переконати ніщо, крім необхідних метафізичних обґрунтувань. От якраз перед останніми зазвичай завжди відкривається широкий простір пізнання нового.

Представники ж класичної німецької філософії – Іммануїл Кант, Йоганн Готліб Фіхте, Фрідріх Вільгельм Шеллінг, Георг Гегель – мислення розглядали як акт самодіяльності суб'єкта, що породжує знання. Особисто І. Кант відзначав спонтанність актів мислення, вирізнивши такі його рівні як – інтуїція, розсудок, розум. Крім того, він досить вдало виділив такі типи і види мислення як – формально-логічне (розсудливе) і діалектичне (розумне), конкретне і абстрактне, практичне і теоретичне. Натомість розробник грандіозної концепції діалектичного ідеалізму Г. Гегель визначав мислення як діяльність суб'єкта, що спрямована на пізнання світу у формі понять (категорій). На його думку буття та мислення є тотожними і складають субстанціальну основу світу. Мислення - це не тільки суб'єктивна людська діяльність, як стверджував мислитель, але й незалежна від людини об'єктивна сутність, першооснова всього існуючого.

Відомий німецький мислитель ХХ ст. М. Хайдеггер спостеріг, що для давньогрецької філософської думки, включаючи великого класика Аристотеля, характерним є непонятійне мислення. Здавалося б, це повинно було зробити його неточним та непослідовним, але навпаки – вирізнило логічністю та впорядкованістю висловлювання думки. Натомість представники сучасного способу мислення – зокрема Ніцше та К'єркегор – залишилися в полоні керівництва системи, хоча власне і виступали завжди проти неї.

Як бачимо, у різну історичну епоху розуміння мислення є особливим. Так, будучи вагомим об'єктом вивчення ще в античній культурі, підтекст мислення, як і сам його процес, постійно трансформується в контексті

досліджень мислителів наступних поколінь.

На сьогоднішній день стало дуже складно зрозуміти сутність мислення давніх філософів, навіть прочитавши сотні їх трактатів. Причиною цього є насамперед переклад першоджерел. Варто розуміти, що перекладачі, в першу чергу, орієнтуються на підбір вдалої лексики та зв'язність мови, нехтуючи тим, що мова будь-якого мислителя – це і є власне їх мислення, істинна глибина і сутність якого втрачається при будь-якому перекладі оригіналу.

Висновки Таким чином, філософське мислення позбавлене будь-яких рамок та обмежень. Воно не піддається повторенню. Можна лише наблизитися до глибинних ідей осягнення істини того чи іншого філософа, але ідентично відтворити їх не є реальним. Тому необхідно завжди пам'ятати про неповторність кожного філософа та унікальність його думок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Карівець І. В. Сутність філософії, або чому ненавидять філософію *Гуманітарні візії*. 2017. №1 (5). С. 81 – 85.